

**ISSUE
№63**

**EUROPEAN OPEN
SCIENCE SPACE**

COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS

**3RD INTERNATIONAL
SCIENTIFIC
AND PRACTICAL
CONFERENCE**

**INNOVATIONS IN
SCIENCE: FROM
THEORETICAL
FOUNDATIONS TO
PRACTICAL IMPACT**

NOVEMBER 24-26, 2025. ANTWERP, BELGIUM

**EUROPEAN OPEN
SCIENCE SPACE**

**Proceedings of the 3rd International Scientific
and Practical Conference
"Innovations in Science: From Theoretical
Foundations to Practical Impact"
November 24-26, 2025
Antwerp, Belgium**

Collection of Scientific Papers

Antwerp, 2025

UDC 01.1

Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference «Innovations in Science: From Theoretical Foundations to Practical Impact» (November 24-26, 2025, Antwerp, Belgium). European Open Science Space, 2025. 442 p.

ISBN 979-8-89704-968-4 (series)

DOI 10.70286/EOSS-24.11.2025

The conference is included in the Academic Research Index ReserchBib International catalog of scientific conferences.

The conference is registered in the database of scientific and technical events of UkrISTEI to be held on the territory of Ukraine (Certificate №568 dated 16.06.2025).

The materials of the conference are publicly available under the terms of the CC BY-NC 4.0 International license.

The materials of the collection are presented in the author's edition and printed in the original language. The authors of the published materials bear full responsibility for the authenticity of the given facts, proper names, geographical names, quotations, economic and statistical data, industry terminology, and other information.

ISBN 979-8-89704-968-4 (series)

Голіонко Н., Голіонко В.

ЗМІСТ ТА ЗАВДАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	72
---	----

Шандар А.М., Плахотнюк А.Д.

ЯКІСТЬ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ: БЕЗПЕКОВИЙ АСПЕКТ ТА ВЕКТОР ПОЛІТИКИ.....	75
--	----

Нryhoruk A.

PROBLEMS OF IMPROVING THE MONETARY AND CREDIT SYSTEM OF UKRAINE.....	78
---	----

Шевченко О.

ДОБРОБУТ І ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ: ПОШУК ОПТИМАЛЬНОЇ МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ.....	80
--	----

Section: Finance and Banking

Фімар С., Сергієнко О., Дядя С., Романенко В.

ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СЕКТОРІ ФІНАНСІВ: ВИКЛИКИ І МОЖЛИВОСТІ.....	85
---	----

Шевченко О.В., Нестеренко А., Настич А.

«ФІНАНСОВА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТА МІСЦЕ УКРАЇНИ У СВІТОВОМУ ФІНАНСОВОМУ ПРОСТОРІ»	87
---	----

Section: Geography, Geology and Geodesy

Щабельська В.Г., Філімончук Ю.Р.

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ УРБАНІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ПОЛЬЩІ.....	92
---	----

Яковлева В.А., Рудюк М.О.

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	95
---	----

Section: History and Cultural Studies

Григорук Н.

ВІЙНА ІСПАНСЬКИХ КОЛОНІЙ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ (1810–1815)..	98
--	----

Section: History and Cultural Studies

ВІЙНА ІСПАНСЬКИХ КОЛОНІЙ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ (1810–1815)

Григорук Наталія

кандидат історичних наук, доцент
Тернопільський національний
педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка, Україна

Війна за незалежність в іспанській Америці (1810–1826 рр.) була підготовлена трьохсотлітньою боротьбою її народів проти колоніального гніту. В її періодизації можна виділити два етапи: 1810–1815 рр. і 1816–1826 рр.

Основними причинами війни за незалежність стали численні заборони й обмеження, які існували на початку ХХ ст. в країнах Латинської Америки: торгівельні відносини з іноземними державами все ще не дозволялися; торгівля між колоніями була незначною й строго регламентованою; існували феодальні податки: подушний, десятина, алькабала; широкого розповсюдження набув пеонаж та інші феодальні форми експлуатації.

Економічна політика метрополії, постійна дискримінація і політичне безправність викликали незадоволення не лише селян, а й ремісників, дрібних і середніх землевласників, а також великих земельних магнатів-креолів та купців.

Зростанню революційних настроїв сприяли і зовнішні фактори: успішна боротьба англійських колоній в Північній Америці; французька революція; революція рабів у Сан-Домінго; проникнення в іспанську Америку Просвітництва.

Становище американських колоній погіршилося й через участь метрополії в руйнівних для неї війнах: з Францією (1793–1795) та Англією (1796–1801, 1804–1808), що, в свою чергу, зумовило посилення антиіспанських настроїв серед населення. До того ж американським володінням Іспанії загрожувала небезпека з боку європейських держав і США, які прагнули використати в своїх цілях зростання антиіспанських тенденцій.

Щодо Франції, то після втрати Сан-Домінго й продажу США в 1802 р. Луїзіани (яку їй двома роками раніше повернула Іспанія) вона не могла розраховувати на створення колоніальної імперії в Західній півкулі. Проте це не заважало Наполеону посилати в іспанські колонії своїх емісарів, зброю та пропагандистські матеріали. Тоді як США, навпаки, придбавши Луїзіану, активізували свою політику й оголошували претензії на Техас й Західну Флориду. До 1806 р. в Луїзіані, яка була головним плацдармом для підготовки військових акцій проти іспанських володінь, були зосереджені війська США. Англія прагнула реалізувати свої експансіоністські плани щодо іспанської

Америки, застосовуючи збройну інтервенцію в Ріо-де-Плата (1806–1807). Англійські війська захопили Буенос-Айрес й оволоділи Монтевідео. Але ополчення, створене місцевим населенням, згодом вигнало інтервентів.

Поштовхом до війни за незалежність іспанських колоній стали події 1808 р. в метрополії. Вторгнення французьких військ в Іспанію викликало народне незадоволення в країні. Карл IV змушений був зректися престолу на користь свого сина Фердинанда VII. Проте під тиском Наполеона королем Іспанії став його брат Жозеф. Поразки іспанських військ на початку 1810 р. та окупація великої частини країни французькими інтервентами свідчили про безсилля регентської ради від імені Фердинанда VII.

Це стало сигналом до початку повстання в різних регіонах іспанської Америки. В ході війни за незалежність слід виділити чотири основні території: Нова Іспанія і Центральна Америка; північна частина Південноамериканського субконтиненту (Венесуела, Нова Гранада); віце-королівство Ріо-де-Плата; Тихоокеанське узбережжя Південної Америки (Чилі, Перу).

В першому періоді (1810–1815) події, що проходили в кожному з цих районів були майже не пов'язані між собою.

Початково революційний антиіспанський рух охопив північну частину Південної Америки. У квітні 1810 р. в столиці Венесуели Каракасі було усунуте народним повстанням іспанське панування й до влади прийшла Верховна революційна хунта. До кінця 1810 р. більшу частину Венесуели звільнили від іспанців. Але каракаська хунта, де домінували консервативно налаштовані представники креольської верхівки, не проводила рішучої боротьби. На протигагу цій нерішучій позиції, було створене "Патріотичне товариство", яке об'єднало широкі верстви населення і домагалось повної незалежності. Його очолювали молоді офіцери Міранда та Симон Болівар, зокрема, останній відіграв важливу роль у звільненні іспанських колоній від іноземного гніту.

5 липня 1811 р. Національний конгрес у Каракасі проголосив незалежність Венесуели, а 21 грудня була прийнята перша Конституція, яка встановлювала республіканський лад, декларувала демократичні свободи скасування станових привілеїв, заборону работоргівлі і расової дискримінації.

Однак Конституція не передбачала радикальних перетворень в інтересах індіанського та негритянського населення, що звужувало соціальну базу республіки. Скориставшись цим, іспанські війська захопили Каракас. Один із видатних діячів визвольного руху Міранда був захоплений в полон й вивезений в Кадіс. У 1813 р. загін революційних військ під командуванням ватажка повсталих патріотів Болівара вигнав іспанців із Каракасу й відновив Венесуельську республіку. Проте він не зміг забезпечити собі підтримку широких верств населення. Між тим уряд Фердинанда VII, відновивши абсолютизм у метрополії, придушив повстання в колоніях.

У травні 1810 р. виникла Тимчасова революційна хунта в Буенос-Айресі на півдні континенту, в басейні Ріо-де-Плата. Цей уряд очолювала поміркована

креольська аристократія Буенос-Айрес. Її спроби встановити свій контроль над всією територією Ла-Плати зустріли опір з боку окремих провінцій, які хотіли повної незалежності. Зокрема, сусідні області Парагваю і Уругваю самостійно в 1810 р. проголосили незалежність, утворивши свої уряди.

Особливістю руху за незалежність в Парагваї було домінування в ньому дрібних і середніх власників, які вороже були налаштовані до земельної аристократії й великого церковного землеволодіння. Ці радикально-демократичні кола прийшли до влади в 1813 р. під керівництвом адвоката Франсія, першого президента Парагвайської республіки.

В Уругваї народні маси, очолювані федералістом-демократом Артїгасом, взяли активну участь в боротьбі за падіння іспанського панування й спроб уряду Буенос-Айресу нав'язати свою владу Уругваю. Якщо федералісти на чолі з Артїгасом фактично контролювали в другій половині 1815 р. всю територію між р. Уругваєм і Параною, то сфера політичного впливу Буенос-Айреса була досить обмеженою. Окрім Східного берегу й Парагваю, що відмовлялися визнати владу буенос-айреського уряду з-під його контролю вийшло й Верхнє Перу, де роялістам вдалося придушити революційний рух.

В Чилі у 1810 р. креольські патріоти очолили повстання проти панування Іспанії. Однак через чотири роки іспанські війська, скориставшись внутрішньою боротьбою серед повстанців, відновили колоніальний режим. Учасники руху утекли за кордон, їх майно було конфісковане.

В Мексиці на боротьбу за незалежність піднялися широкі маси індіанців та метисів. Рух за звільнення від іспанського гніту в Мексиці поєднувався з боротьбою народу за землю, ліквідацію кріпацтва і рабства. 16 вересня 1810 р. 60-річний сільський священик Ідальго, перейшовши на бік народу, зібрав у своїй церкві індіанців і метисів та підняв їх на повстання. 100 тисяч повстанців рушили в Мехіко, знищуючи на своєму шляху владу поміщиків, та, передаючи землю індіанцям.

Дрібна буржуазія залучилася до повстання, а креольська знать зайняла зрадницьку позицію, залишившись на боці іспанської влади. Це призвело до того, що іспанські війська завдали поразки повстанцям; Ідальго схопили й розстріляли.

Тоді визвольну боротьбу очолив сільський священик Морелос. Під його керівництвом повстанці тривалий час утримували південну частину країни. В 1813 р. вони проголосили незалежність Мексики й згодом оголосили її республікою. Лише в 1815 р. іспанські війська розбили повстанців, захопили в полон й розстріляли Морелоса.

Отже, перший етап війни за незалежність (1810–1815) повсюди, окрім Ла-Плати, закінчився поразкою повстанців. Причиною цього була реставрація Бурбонів у Іспанії, що дало можливість іспанському уряду вислати нові війська в Америку. Проте остаточно придушити визвольну боротьбу було неможливо.

Список використаних джерел

1. Історія країн Латинської Америки: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти гуманітарних спеціальностей. Кам'янець-Подільський, 2024. 96 с.
2. Мустафін О. Справжня історія пізнього нового часу. Х.: Фоліо, 2017. 429 с.
3. Keen B., Haynes K. A History of Latin America. Wadsworth, 2009. 592 p.